

nároku opřené o skutečnosti, jež jediné dle zák. o obch. poměnicích dlužno posuzovati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolací stížnosti o důvodní rozhodnutí své takto:

Činili § 1. vlád. nař. ze dne 24. dubna 1919 č. 223. sb. z. a n. výpověď pracovní smlouvy, dle které zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci na místo mzdy nebo její části bezplatný byt, závislou na svolení příslušného okresního soudu a uvádí-li, třeba jen příkladmo, jakožto zaměstnanec, jejich nařízení se týká, domovníky, vrátně, topiče, kočí — tož vysvítá zřejmě již ze znění dotyčného ustanovení, že jeho ochrany účastní jsou jen zaměstnanci nižšího druhu, poněvadž jen smlouva s těmito uzavřená má povahu smlouvy pracovní a jen tito běrou mzdu za své práce, nikoli však zaměstnanci druhu vyššího, jsoucí k zaměstnavateli v poměru služebním a požívající služného za konané služby. Správnost tohoto výkladu vyplývá však i z patrného úmyslu zákonodávce, chránění hlavně zaměstnanec hospodářsky slabé, jimž za nynější bytové nouze působí největší obtíže, najíti přístřeší, pozbyli-li nároku na dosa- vadní bezplatný byt. Poukaz stěžovatelův na § 1151 a) obč. zák., v němž prý úplata za konané služby nazývá se zcela všeobecně mzdou, jest nemístný, ježto § 1151 a) obč. zák. v novém znění (§ 150 III. nov.) o mzdě již vůbec nemluví. Protože pak předpisy výše naznačeného nař. jsou rázu výjimečného, nelze jich ani obdobně užíti na zaměstnanec vyššího druhu. Konečně nutno připomenouti, že i kdyby ono nař. se vztaho- valo na žalovaného, nebylo by lze tvrditi, že pro podanou žá- lobu jest vyloučen pořad práva, když žalobce se nedomáhá zrušení služebního poměru vůči žalovanému, výpověď tedy není předmětem sporu, nýbrž pouze jeho předpokladem. Následkem toho mohla by i v případě naznačeném žaloba býti pouze zamítnuta z důvodu věcného, totiž proto, že se opírá o výpověď bezúčinnou a tudíž nemá podkladu právního. Z toho vyplývá, že dovolací rekurs jest bezdůvodný, pročez nebylo mu vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. prosince 1919 č. R I 504/19-1. R. z. s. Dr. J. Říha

Lidové soudy cenové nejsou příslušny k roz- hodování o nároku určeném vyrovnáním, byť předmětem jeho byl závazek vrátiti přeplatek kupní ceny za spotřebné předměty prodané do 28. října 1918 za přílišnou cenu.

Příspěvek k výkladu § 1. zák. ze dne 28. května 1919 č. 299 sb. z. a n.

Podle tvrzení žalobních koupil žalobce koncem září nebo počátkem října 1918 od žalovaného 4 q pšenice a zaplatil za ně 1600 K. Dne 31. května 1919 vyzval právní zástupce žalobcův žalovaného, aby vrátil přeplatek za pšenici přijatý, načež dne 3. června 1919 došlo v advokátní kanceláři zástupce žalobceva mezi stranami k vyrovnání, podle něhož žalovaný zavázal se zaplatiti žalobci do 20. července 1919 částku 1240 K, o kterou převyšovala kupní cena za pšenici zaplacená platnou cenu maximální a nahraditi žalobci vzešlé útraty 25 K.

Žalovaný nedostál svému závazku a žalobce podal naň žá- lobu na zaplacení 1265 K u zemského soudu v Praze, jenž postoupil ji lidovému soudu cenovému v N.

Stížnosti do usnesení toho podané vrchní zemský soud v Praze vyhověl, zrušil je a uložil zemskému soudu v Praze, aby jako soud k rozhodování o podané žalobě příslušný ji vy- řídil, a dále o ní jednal. Rozhodnutí své odůvodnil takto:

Podle § 1. zák. ze dne 28. května 1919 č. 299 sb. z. a n. přísluší rozhodovati spory o zaplacení náhrady za to, že někdo za války až do 28. října 1918 zaplatil hotově nebo směnou za předměty potřeby cenu přílišnou, pokud vymáhaná náhrada ne- převyšuje 10.000 K, výlučně lidovým soudům cenovým zá- konem tím zavedeným.

Zemský soud v Praze přihlížeje patrně k tomuto zákon- němu ustanovení a řídě se předpisem v druhé větě téhož § 1. cit. zák. obsaženým, postoupil žalobu u něho dne 16. září 1919 podanou k příslušnému vyřízení lidovému soudu cenovému v N. Opatření to podle náhledu soudu rekursního neodpovídá zákonu. Jak z údajů žalobních vyplývá, opírá žalobce svůj nárok o vyrovnání v žalobě uvedené a v důsledku toho činí také návrh žalobní, aby žalovaný uznán byl povinným zaplatiti jménem přeplatku mimosoudním narovnáním stanovenou částku s útratami 1265 K. Žalobu tuto nelze nikterak počítati k takovým, jaké označuje § 1. cit. zák., neboť ve sporu tomto

nejde o určení, pokud se týče přisouzení náhrady z důvodu nedovoleného předražování, nýbrž o zaplacení pohledávky, která i co do vzniku i co do výše byla již žalovaným uznána a jejíž zaplacení v určité době bylo již přislíbeno, tedy o po- hledávku, která jest svou právní povahou vzhledem k ustano- vení § 1380 obč. zák. od původního sporného nároku žalobceva na náhradu škody z důvodu přeplacení zcela odlišnou a roz- dílnou. Následek toho jest, že chybí zde skutkové okolnosti pro příslušnost lidových soudů cenových v cit. zák. č. 299. sb. z. a n. předpokládané a že nastává tu příslušnost soudu řádného ve smyslu §§ 65 a 67 i. n. Stížnost jest odůvodněná, bylo jí tedy vyhověti, usnesení nařikání zrušiti a zemskému soudu ulo- žiti, aby o dotyčné žalobě sám rozhodl.

Dovolacím rekursu nejvyšší soud nevyhověl z těchto dů- vodů:

Stanovisko, jež zaujal soud rekursní vyhovuje veskrze zákonu a opírá se o vhodné odůvodnění, jež dovolacímu stěžo- vateli nepodařilo se vyvrátiti. Stačí proto, podotkne-li se na vývodu dovolacího rekursu toto:

Narovnání jest výronem srovnalé vůle soukromníků, jimž práva dosud sporná nebo pochybná činí se nadále nespornými a nepochybnými (§ 1380 obč. zák.). Kotvic ve srovnalé vůli účastníků, jest narovnání smlouvou a to upravení vztah jednot- livoce k jednotlivci, smlouvou soukromoprávní. Domáhati se ná- roku ze soukromoprávních smluv nutno pořadem práva t. j. na soudech, jimž přikázáno jest rozhodovati o občanských právních nárocích. To platí i tehda, když by snad právo, smí- rem upravené, bylo takovým, že by spor o ně řádným soudům nepřislúšel. Výjimky, kde zákon, hledě k předmětu, smíru ne- dopouští, uvedeny jsou v §§ 1382. až 1384. obč. zák. Ostatně otázka, zda smír, hledě k povaze práva, byl platným čili nic a zda-li tedy a jaké nároky lze ze smíru vyzovovati, do- týká se věcné oprávněnosti nároku, o níž nelze rozhodovati y tomto období rozepře. Pod toto hledisko spadají otázky, nad- hozené v dovolacím rekursu, totiž, zda žalovaný byl k smíru donucen, kolik vlastně obilí žalobci prodal, zda nárok smírem upravený dotčen byl a v jaké míře zákonem o lidových sou- dech cenových a jaký jest poměr narovnaním uznaného nároku k ustanovení § 20. cis. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. Pro otázku, zda spor, o nějž tu jde, patří před řádný soud, rozhodným jest pouze, že zákon o lidových soudech cenových nepřikazuje těmto soudům též spory ze smíru před působností zákona (16. června 1919) učiněných a že bez takového vý- slovného předpisu spory ty těmto soudům nepatří.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 16. pro- since 1919 č. j. RI 484/19—1. R. z. s. Dr. J. Říha.

Ručení obce za úraz povstaly na chodníku obecního sadu. Nepřípustnost pořadu práva?

Proti žalobě Aově podané na obec Kr. V. o náhradu škody vzešlé z úrazu utrpěné pádem na kluzkém chodníku vedoucím kol obecních sadů, vznesla žalovaná obec námitku nepřipust- nosti pořadu práva, již první stolice vyhověla a žalobu od- mítla.

Vrchní zemský soud jako soud rekursní změnil usnesení to a námitku nepřipustnosti pořadu práva zavrhl z těchto důvodů:

Usnesení v odpor vzaté vychází z náhledu, že dle předpisu § 28. č. 3. obec. zřiz. jest veřejnoprávní povinností obce, dohl- žeti na řádné čistění a udržování chodníku i uličního pozemku v dobrém stavu, že tedy nárok žalobcův spočívá na veřejno- právním důvodu zanedbání povinnosti obce, v obor místní po- licie náležející a že rozhodovati o důvodu nároku přísluší ve smyslu § 37. obec. zřiz. politickému úřadu.

Z přednesení žalobce vychází však na jevo, že se pro svůj nárok nedovolává veřejnoprávního důvodu, třebaže pouka- zuje k § 28. č. 3. obec. zřiz. Žalobce nedomáhá se náhrady na obci pouze proto, že zanedbala dohled na chodník úraz přivo- divší, nýbrž hlavně i proto, že nešetřila povinností upravitelů a udržovati chodník tak, aby chůze po něm byla bezpečná a chodci nepřišli ku škodě. Povinnost ta náleží obci, která jest vlastníci veřejného statku, tudíž i chodníku podél obecního sadu na náměstí, právě tak jako každému jinému majiteli soukro- mého domu neb pozemku. Žalobce opírá tedy svůj nárok o důvod soukromoprávní, o němž rozhodovati přísluší řádným soudům. (Plen. rozh. z 1. června 1915 č. jud. 229 posl. odst.) Bylo proto rekursu vyhověti.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 10. září 1919 RI 355/19 dovolacímu rekursu nevyhověl s poukazem na